

MANIFEST DE VIENA SOBRE HUMANISME DIGITAL

Viena, Maig del 2019

“El sistema està fallant” –dit pel fundador del web, Tim Berners-Lee– emfatitza que mentre la digitalització obre oportunitats sense precedents, també suscita preocupacions serioses: la monopolització del web, l’increment d’opinions i actituds extremistes orquestrat pels mitjans de comunicació social, la formació de filtres bombolla i de cambres d’eco com illes de veritats disjunctes, la pèrdua de privacitat i la difusió de la vigilància digital. Les tecnologies digitals estan provocant disruptcions en les societats i qüestionen la nostra comprensió del que significa ser humà. El que està en joc és molt i cal abordar amb determinació i ingenuïtat científiques el repte de construir una societat justa i democràtica amb humans al centre del progrés tecnològic. La innovació tecnològica demana innovació social, i la innovació social requereix un compromís social ampli.

Aquest manifest és una crida a deliberar i actuar sobre el desenvolupament tecnològic actual i futur. Animem a les nostres comunitats acadèmiques, així com als líders industrials, polítics, responsables polítics i societats professionals de tot el món a participar activament en l’elaboració de polítiques. Les nostres peticions són el resultat d’un procés emergent que uneix científics i professionals de tots els camps i temes, aplegats per les preocupacions i esperances per al futur. Som conscients de la nostra responsabilitat conjunta sobre la situació actual i el futur – com a professionals i com a ciutadans.

Avui, experimentem la co-evolució de la tecnologia i la humanitat. La inundació de dades, algorismes i potència computacional està alterant el propi teixit de la societat, canviant les interaccions humanes, institucions socials, economies i estructures polítiques. La ciència i les humanitats no n’estan exemptes. Aquesta disruptió crea i amenaça llocs de treball, produeix i destrueix riquesa i millora i perjudica la nostra ecologia, tot alhora. Canvia les estructures de poder, difuminant així el que és humà i la màquina.

La missió és vers la il·lustració i l'humanisme. La capacitat d'automatitzar activitats cognitives és un aspecte revolucionari de la informàtica. En moltes tasques, les màquines ja superen el que els humans poden aconseguir en velocitat, precisió i fins i tot deducció analítica. Ha arribat l'hora d'ajuntar ideals humanístics amb pensaments crítics sobre el progrés tecnològic. Per aquest motiu, enllacem aquest manifest amb la tradició intel·lectual de l'humanisme i moviments semblants que lluiten per a una humanitat il·lustrada.

Com totes les tecnologies, les tecnologies digitals no sorgeixen del no-res. Prenen forma per tries implícites i explícites, i per tant incorporen un conjunt de valors, normes, interessos econòmics i supòsits sobre com és o hauria de ser el món que ens envolta. Moltes d'aquestes tries estan amagades en programes informàtics que implementen algorismes invisibles. En línia amb el cèlebre Cercle de Viena i les seves contribucions al pensament modern, volem adherir-nos al raonament racional crític i a la interdisciplinarietat necessaris per modelar el futur.

Hem de modelar tecnologies d'acord amb els valors i les necessitats humanes, en comptes de permetre que les tecnologies modelin humans. La nostra tasca no és només gestionar les conseqüències negatives de les tecnologies de la informació i comunicació, sinó també promoure la innovació centrada en els humans. Fem una crida per a un **Humanisme Digital** que descrigui, analitzi i, sobretot, influènciï la interacció complexa entre la tecnologia i la humanitat, per a una societat i vida millors, totalment respectuosa dels drets humans universals.

En conclusió, **proclamem els principis fonamentals següents:**

Les tecnologies digitals s'haurien de dissenyar per a promoure la democràcia i la inclusió. Això requerirà esforços especials per superar les desigualtats actuals i usar el potencial emancipador de les tecnologies per fer les nostres societats més inclusives.

La privacitat i llibertat d'expressió són valors essencials per a la democràcia i haurien d'estar al centre de les nostres activitats. Per tant, s'han de canviar els artefactes com els mitjans de comunicació socials o les plataformes en línia per tal de salvaguardar millor la lliure expressió d'opinió, la disseminació d'informació i la protecció de la privacitat.

S'han d'establir regulacions, regles i lleis efectives basades en un ampli discurs públic. Haurien d'assegurar la precisió de prediccions, la imparcialitat, la igualtat, la responsabilitat, i la transparència dels programes i algorismes informàtics.

Els reguladors han d'intervenir en els monopolis tecnològics. És necessari restablir la competitivitat del mercat perquè els monopolis tecnològics concentren el poder del mercat i frenen la innovació. Els governs no haurien de deixar totes les decisions als mercats.

Les decisions amb conseqüències que tenen el potencial d'afectar drets humans o col·lectius han de continuar essent fetes per humans. Els decisors han de ser responsables i retre comptes de les seves decisions. Els sistemes de presa automàtica de decisions només haurien de donar suport a la presa de decisió humana, no reemplaçar-la.

Els enfocaments científics que inclouen disciplines diferents són un prerrequisit per atacar els reptes que tenim per endavant. Disciplines tecnològiques com la informàtica han de col·laborar amb les ciències socials, humanitats i altres ciències, trencant sitges disciplinàries.

Les universitats són el lloc on es produeix nou coneixement i on es cultiva el pensament crític. Per aquesta raó, elles tenen una responsabilitat especial i n'han de ser conscients.

Els investigadors acadèmics i industrials s'han de comprometre obertament amb la societat en general i reflexionar sobre els seus enfocaments. Això s'ha d'integrar en la pràctica de la producció de nous coneixements i tecnologies, mantenint alhora la llibertat de pensament i de ciència.

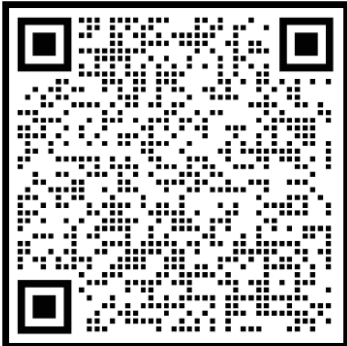
Els professionals de tot arreu han de reconèixer la responsabilitat compartida de l'impacte de tecnologies de la informació. Han de comprendre que cap tecnologia és neutral i estar sensibilitzats per veure tant els beneficis potencials com els possibles inconvenients.

Cal una visió de nous currículums educacionals que combinin coneixement de les humanitats, ciències socials i estudis d'enginyeria. En l'època de la presa automàtica de decisions i de la IA, la creativitat i l'atenció als aspectes humans són crucials per a l'educació dels futurs enginyers i tecnòlegs.

L'educació en la informàtica i el seu impacte social ha de començar com més aviat millor. Els estudiants haurien d'aprendre a combinar coneixements de la tecnologia de la informació amb la consciència dels aspectes ètics i socials que estan en joc.

Estem en una cruïlla cap al futur; hem d'entrar en acció i prendre la direcció correcta!

PER FAVOR, COMPARTEIX EL CODI QR I AJUDA A DIFONDRE EL MANIFEST:

Autors

Hannes Werthner (TU Wien, Austria), Edward A. Lee (UC Berkeley, USA), Hans Akkermans (Free University Amsterdam, Netherlands), Moshe Vardi (Rice University, USA), Carlo Ghezzi (Politecnico di Milano, Italy), Nadia Magnenat-Thalmann (University of Geneva, Switzerland), Helga Nowotny (Chair of the ERA Council Forum Austria, Former President of the ERC, Austria), Lynda Hardman (CWI - Centrum Wiskunde & Informatica, Netherlands), Oliviero Stock, (Fondazione Bruno Kessler, Italy), James Larus (EPFL, Switzerland), Marco Aiello (University of Stuttgart, Germany), Enrico Nardelli (Università degli Studi di Roma "Tor Vergata", Italy), Michael Stampfer (WWTF - Vienna Science and Technology Fund, Austria), Christopher Frauenberger (TU Wien, Austria), Magdalena Ortiz (TU Wien, Austria), Peter Reichl (University of Vienna, Austria), Viola Schiaffonati (Politecnico di Milano, Italy), Christos Tsigkanos (TU Wien, Austria), William Aspray (University of Colorado Boulder, USA), Mirjam E. de Bruijn (Leiden University, Netherlands), Michael Strassnig (WWTF - Vienna Science and Technology Fund, Austria), Julia Neidhardt (TU Wien, Austria), Nikolaus Forgo (University of Vienna, Austria), Manfred Hauswirth (TU Berlin, Germany), Geoffrey G. Parker (Dartmouth College, USA), Mete Sertkan, (TU Wien, Austria), Allison Stanger (Middlebury College & Santa Fe Institute, USA), Peter Knees (TU Wien, Austria), Guglielmo Tamburrini (University of Naples, Italy), Hilda Tellioglu (TU Wien, Austria), Francesco Ricci (Free University of Bozen-Bolzano, Italy), Irina Nalis-Neuner (University of Vienna, Austria)

Versió en català preparada per Antoni Olivé.